

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 32.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 30 øyr. á forsiðuni,
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum
avsláttur í prísinum.

Miðvikudagin 7. august 1937.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bilagt á posthúsum, brævskvarnastøðum
og skrivstovum. Telf. 143.

11. árg.

Koma Russararnir uppí leikin móti Japan?

Alt Kina reisur seg móti Japan.

Kriggsspenningurin fyri eystan økist dag frá degi.

Russararnir hava harðliga átalað atferð Japanaranna við at herja á eitt russiskt konsulat í Kina. Men tá ið Japanararnir hava lagt skuldina frá sær á Russararnar, eru viðurskiptini í millum Rusland og Japan so spent, at um menn ikki vistu, at Rusland stóð fyri eini nýggjari innlendis kollvelting, ið drepur allan hug hjá Stalin at halda í hernað móti øðrum londum, vildu allra flestir hildið kriggj millum Japan og Rusland verið sum avgjort.

Higartil hevur eingin samdur villji verið hjá Kineserum í stríðnum móti Japan, ið tí ótarnað hevur kunnað gloymt tann eina

bitan fyri og annan eftir av Kina.

Men nú ganga tíðindi um, at hitt spjadda og syndraða Kina er við at samla meg sína til eina heildarkraft. Tann eini provinsurin fyri og annar eftir, ið áður hevur staðið sum áskoðari í stríðnum millum Nankingstjórnina og Japanararnar, hevur givið seg í part við Nankingstjórnina til bardaga móti Japan.

Japan skal figgjargliga sæð vera illa fyrirreikað til at taka eitt hart kriggj, og summi ensk blóð meina, at hitt besta fyri Japan var, at tað tapti avgjort við tað sama. Men Japan man valla vera so veik.

Hvørji eru ørindini nú hjá Japan í Kina?

At Japan hevur orindi í Kina er øllum greitt. Japans hovuðsráevni, bumull, kemur frá Kina, særliga frá landslutinum Shansi. Vegna sína bliggu arbeiðskraft hevur Japan kunnað dumpað allar prísir uppá bumullarvørur, so tað er vónleyst at kappast við teir. Men londini valdu so at verja seg móti Japan við høgum tollmúrnum, og lonirnar í Japan eru vegna dýrtíðina uppá neyðsynjarvørur hækkaðar við 10 %. Japans industriur er so stalt í vanda, um ikki framleiðsluútreiðslurnar gerast enn

og minni. Hitt fyrsta stigið móti hesum er lækkan av innkeypsprísinum av bumullini. Hetta fer illa at bera til, uttan Japan vinnur sær hitt stjórnarlaga valdið í Shansi. At vinna sær hetta valdið hevur Japan eisini eina aðra ógviliga sterka grund. Í Shansi finnst 51 pct. av øllum kolinum í Kina, og kol hevur Japan stórt brúk fyri.

Bummullin og kolið í Shansi er so stalt hin veruliga orsøkin til hin nú firta bardagan ímillum teir gulu.

„Útreinsingin“ í Ruslandi: Stalin-Robespierri.

Suchatchevsky varð vanligi meftur sum hann, ið hevði skapað hin sovjetrussiska herin til ein hin sterkasta í verðini. Eitt militert geni! Hann varð skotin eftir Stalins boðum, skotin saman við 8 av landsins mælastu Bolsarum. Síðani hevur javnan ljóðað frá, hvussu dag eftir dag nýggir menn, flestir mætir kommunistar, eru settir fastir, skotnir, eina kúlu fyri starv sít við lívinum í váða fyri arbeiðarafjöldina!

Hægsti maður í tí russiska herinum — hann var við at døma teir 8 — Voroschelo sigist nú eisini at vera í deyðsfára. Hann sigist at hava sagt seg sjúkan fyri at sleppa frá at

halda fram við myrðingini av kommunismunnar frægastu skaparum og slóðarum.

At hansara dagar eru taldir, ivast eingin í.

Stalin tykist nú at vera komin at spæla somu rolluna sum Robespierre undir teirri fronsku kollveltingini.

Brugduveidan.

„Vigelandt“, ið fór av Havnini fyri eina viku síðani, kom inn aftur í gjár. Teir høvdu fingið 10 brugdir, harav 7 miðvikukvöldið.

Tað er líkt til, at teir koma at standa seg við hesa veiðu.

Verður hitt spanska borgarkriggið endað áðrenn nýggjár?

Uttanríkisráðharrin hjá teirri sponsku stjórnini hevur í Fraklandi áttalað, at hann heldur hitt spanska borgarkriggið fara at verða at enda áðrenn 1938.

Hesi áttalisi grundar ráðharrin uppá sína ætlan, at Italia og Týskland ikki longur vilja halda áfram við at senda vápn og herfolk til Franco, ið nú ongan pening hevur eftiri at rinda við. Og uttan stuðul frá Mussolini og Hitler er úti við Franco.

Men man tað fara at vera, at Týskland og Italia sleppa Franco soleiðis upp á fjall?

Mussolini og forsætisráðharrin Englands skriva privat brøv sín ámillum um politiska standin Englands og Italiu ímillum.

Mr. Edens semingarpuppskot í non intervensiójónarspurninginum hevur rent seg fast.

Tað, ið vit bóru ótta fyri, nevniliga, at tað mundi fara at vísa seg at vera ógjørligt at sameina tað ósameinliga: Rusland og Týskland og Italia, visir seg nú at ganga út.

Mr. Edens uppskot má sigast at vera falið, við tað at Rusland ikki vil ganga við til uppskotið soleiðis, sum av mr. Eden framhorið. Franco er uppreisnarmaður, og ein tilfíkur kann ikki góðkennast sum kriggsforand makt siga Russararnir. Í øllum tilfelli kann ikki vera talan um eina samráðing um hesa góðkenning, fyrr enn allir teir fríviljigu eru heimkallaðir og veruliga komnir heim.

Forsætisráðharrin Englands, mr. Chamberlain, hevur roynt at bota um hetta vónbrot við at skriva privat til Mussolini, ið skal hava svarað diplomatiska vælviljandi. Hetta brævaskifti skal hava linkað um spenningina í Europa.

Men arbeiðarablaðið í Englandsi heldur, at henda mr. Chamberlains brævaskriving hevur einki at týða. Mussolini er ikki at líta á! Tað hava menn so syrgilig prógv fyri.

Latum okkum fara væl við seyðinum.

Nú er aftur skurðitið í hondum. Lombini, vit hava frøtt okkum yvir at sæð vaksið seg stór í høgumum, skulu fella fyri manna-hond, soleiðis sum okkara ætlan er við teimum. Latum okkum einast um øll somul, bæði tey, sum eiga seyð, og tey sum ikki eiga seyð, at verja hesi blíðlyntu og vokra kríatúr móti at verða pínd; hvorein setið sær fyri ikki at vera við til at pína seyðin og ikki at lata onnur ótálmað sleppa at gera tað.

Vit siggja so nógv gáløysi við seyðaviðgerð um hestarnar, at vit eiga at hugsa okkum um og broyta vára framferð.

Fyrst er at nevna veiðingin, hetta at taka lombini við hundi langt burtur frá húsum, binda tey niður og bera tey heim, ofta tvey samanbundin í koku ella felli. Kundu menn ikki einst um at hildið uppá við tí og latið seyðin í rælt í staðin fyri. Væl er tað so, at eru bæði hundurin og maðurin lagaligir, so er sjálv veiðingin einki at siga við, men allir menn vita, at tá saman um kemur, so er ein heilt stórur partur av tí hundtikna seyðinum bitin; hetta má tí sigast at vera ein hørd og hjartaleys viðgerð av kríatúrinum. Og óneyðugt er tað.

Viða hvar enn á døgum, har teir reka meir enn eina gongu um dagin, er vanligt at binda seyðin niður og lata hann liggja og bíða allan dagin, til teir einaferð úti á kvöldinum rokka til at býta. Hetta er av sonnum ein ómenniskjanslig viðgerð av kríatúrinum. — Latum okkum minnast til, at eftir øllum, vit vita, er seyðurin forur at kenna pínu einsvæl og vit. Og so tað versta av øllum, at hetta er heilt óneyðugt: Eingin lagi er so illa fyri, at hann kann ikki byggja eitt typpi, kasta nakrar steinar upp til ein garð, so seyðurin kann standa uppi og bíða. Skulu við ikki royna at taka okkum somikið fram í djóraviðgerð, at slíkt verður óhugsandi her á landi.

Enn kann eg nevna handlingina, hetta at menn á býtnam leggast á at klipa seyðin fyri at meta holdini, hilda tumlarnar inn undir bogirnar, so teir ríva kjotið fyri sær, blóðmelta og hvørt av sínum. Hví skulu vit gera soverðið? Tað verður ikki rættari býtt fyri tað, væl eru tað teir fægstu, sum handla so harðhent, men tað er vanligt, at hesir fáu sleppa ótálmaðir í seyðafloturnar at meinsla.

Her eru bert nevnd nøkur ting av teim nógvum, sum eru verd at taka fram, men eg havi tíkið hesi, tí tey eru so heilt óneyðug. Tað kann uttan nakra víðari umleggjan og uttan nakran kostnað haldast uppá við tí.

Tað er eisini at pína seyðin at lata hann liggja hungursstungnan og skava seg til blóðis eftir foði kavavestrar; men tað er ein stórri spurningur við tí, tað er sjálvur driftshátturin, og fyri at bota tað, má nýskipan til og eitt figgjargligt stórtak.

H. J. J.

SANGBÓK

útgivin av

Kirkjuliga heimamissionsfelag
(Indre Mission)
í Føroyum.

Tórshavn 1937.

Mong hava gjøgnum árin kent tað sum ein stóran sakna, at eingin „indremissions sangbók“ hevur verið á føroyskum máli. At hetta felag ikki áður hevur fingið eina slíka bók prentaða, hevur óivað gjørt sít til, at tað av og á hevur staðið fyri áløpum og verið lagt undir at verið eitt fremmant ella óføroyskt felag.

Nú er endiliga henda leingi saknaða sangbók útkomin. Hon fæst ikki í bókhandlunum, men verður seld av kolporturum og kann eisini fáast hjá ymsum av missionsrunum. Prísurin er 1,25 og 1,50 kr.

Teir menn, ið hava starvast fyrt og lagt til rættis hesa útgávu, eru Alfred Petersen, Kristján Høj, Andreas Joensen og H. M. Ejdesgaard.

Bókin hevur 218 sangir, hvarav stórr parturin er týddur úr øðrum málum, meðan o. u. 100 eru upprunaligir føroyskir sangir. Ikki hugsa vit, at mangir høvdu væntað at funnið summi av teim nevnum, sum standa í listanum við yrkjaranøvnum aftast í bókini, í eini slíkari útgávu.

Bókin er í 7 deildum:

- 1) Trúgvín á Gud faðir.
- 2) Trúgvín á Guds son.
- 3) Trúgvín á hin heilaga andan.
- 4) Bóðanin um Guds ríki.
- 5) Ognanin av frelsuni.
- 6) Vónin um ævigt lív.
- 7) Ymist.

Vónandi verður ein bók sum henda, ið fólk hevur saknað og longst eftir so leingi, dagliga nýtt, nú hon er komin.

